

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philomathi Mvsae Ivveniles

Alexander <VII., Papst>

Coloniae Vbiorum [i. e. Amsterdam?], 1645

Actvs Primvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12750

ACTVS PRIMVS.

VMBRA IVLIAE.

Pompeio, conjugii quondam suo, appellenti in Ægypto, atque ad Ptolemæum divertenti, male ominatur, ac suadet fugam.

*En, fuge, Pompei, male fidi littoris oras,
 Heu, fuge Niliaci barbarâ tecta ducis.
 Nefariis non degit hic terris fides,
 Non tuta profugis regio: secedant procul;
 Et levia in altum vela committant rates.
 Cruenta, victus, bella nequicquam fugis,
 Si male secundis unda te Zephyris vehit,
 Qua horrenda paces inter ancipites parat,
 Quaque execrandum stragis impendet malum.
 Incantus hospes quale perfugium petis?
 Fuge manum amicæ frontis hostilem procul.
 Iacuisse pueri fraude diceris senex;
 Nec patria meritos grata persolvat rogos.
 Iulia, vetustas pectore asservans faces,
 Enixa quondam pavida mentitæ necis
 Fœtus acerbos uxor, & propero nimis
 Exstincta casu, huc Ditis è regno volans,
 Linquo beatas sedis Elysia domos,
 Nuncia malorum; sortis extremæ vices
 Admoneo, & ima repeto fatorum loca,
 Nemusque & umbras umbra per amœnum sequor.*

Heu,

*Heu, fuge, Pompei, male fidi littoris oras ;
Heu, fuge Niliaci barbaræ tecta ducis.*

P O M P E I V S .

*Spe plenus, animos suos erigit, instaurandumque
bellum pollicetur, potentissimorum sociorum
armis adjunctis.*

Q *Vacunque cæli fulgida luces plaga,
Gradive, bellorum parens, tuque ô deum
Sator, tonante sceptrâ qui nutu regis ;
Et quæ Latinum Patribus invidit decus
Infensa quondam Iuno ; quæque nitens Venus
Rosea albicantem luce respersit diem ;
Tuque ô Quirine, quæque inexstinctum foves
Ignem, atque dii penates, Ilii
Numen vetustum : adeste, & infaustos, precor,
Auferte cursus ; melior accedat piis
Fortuna bellis. omnia fluunt motibus
Addicta vestris ; quisquis invito velit
Pugnare cælo, quamquam & æquo dexteram
Obarmet ense, fasque vindictæ & deos,
Citior sagitta cadet hic emissa manu
Scytha fugacis, fulmine aut magni Iovis.
Cessare juvet, adversa quoties imminet,
Morasque trahere, siderum niteat nova*

Quo=

Quousque facies, placida quæ sortem ferat.
 Effugimus, quodcumque portendens mala
 Sidus nocenti lumine cucurrit polum.
 Nunc & cruenta strage minitari necem, &
 Patrio rebelles persequi ferro licet.
 Status has vices mortalium alternas habet,
 Atra ut sequatur nox diem, noctem dies
 Clarus recipiat; varia sic rerum parens
 Natura ludit, læta lachrymis implicans,
 Fabula inopino semper ut cadat exitu.
 Eia agite, cives; Romuli clarum genus,
 Prudens & astus, mente generosa latens,
 Non timor in acie, debilem suasit fugam.
 Prolusit ensis Emathiæ in arvis meus,
 Sensitque fata adversa, fugitque impetus
 Lethi manentis. Hic adornandum est recens
 Agmen, ubi fatis melior aspirat meis
 Fortuna, & hospes excipit Phario puer
 Spectandus ostro: tutus hic socios mihi
 Vocabo ad arma: veniet &, tumidum bibit
 Quicumque Nilum, lata portantem mari
 Per ora septem divites undarum opes;
 Et qui nitenti sole ferventem plagam
 Sitiens arenis mobilem Libyam colit:
 Hinc Maurus insignis veniet, illinc vagi
 Acresque Numidæ, quæque ad Austrum extenditur
 Amica tellus, quæque in occiduis jacet
 Porrecta campis. Nec minus habet militum
 Romana classis; mille in Argivum meæ
 Volvuntur æquor nobiles utero rates,

Armis

Armis onusto, milleque vagantur duces :
 Sparsit magis quam perdidit nostras opes
 Patriæ rebellis, ista nec jactet tumens
 Vicisse bella. Sumite antiquum decus,
 Atque arma cives, patria vel distet procul,
 Non illa secum robur atque animos tenet :
 Cadaver est, turrita quicquid mœnia
 Cingunt, nec urbes marmor insanum facit,
 Sed si qua virtus civium mentes colit
 Facilis negatas siderum tentans vias.
 Vos corde Romam geritis illustrem Patres,
 Quæ Roma domuit, quicquid exoriens videt
 Cadensque Titan, quæ subegit limite
 Ab utroque mundum, tota nunc vestro viget
 Spiratque vultu, hanc reddite suo Tibridi,
 Suoque cælo ; subeat & mentem, precor,
 Ansonia, libertas, parentes, conjuges,
 Natique parvuli, gravis quibus imminet
 In servitutem casus, ut recordiam
 Damnent parentum, quod tyranno subdita
 Patria servile tulerit cervix jugum.
 Heu, quale miseris instat, & quantum nefas !
 Mittentur umbris victimæ, qui vix frui
 Auris didicerint, citius ereptam sibi
 Vitam querentes, quam per ætatem viri
 Specimen avitæ ferre virtutis queant.
 Vos dicet hostes turba natorum innocens,
 (Si noscere hostem poterit, aut saltem loqui,)
 Vulneraque credet vestra. Qui haud prohibet scelus,
 Mandat parrari. Heu, quantus in bellis adest
Cæsar,

Caesar! cruenta sternat ut ciues manu?
 Vt ille priscus abeat à patria vigor?
 Nostro ut cruore purpuram regno paret?
 Non ita: Philippi nec perit in arvis decor,
 Quem bella toties clara monstrarunt satis;
 Quosque mihi comites fecit adversus labor;
 Non sic triumphis propior amittet dies;
 Non totus ego Pharsalia cecidi; manet
 Pompeius; & secunda stellantis poli
 Metitur oculis spatia; quem sibi vindicem
 Hucusque dicit Roma, mox dicet Patrem.
 Iungamus arma; vincat & numero phalanx
 Et robore hostes, cui socia stringat Pharos,
 Rexque Iuba foedus; sique bellantum agmina
 Majora cupitis, veniat, Eoum excipit
 Quicumque solem, quique fugientis natat
 Tigridis in undis, quique in Euphratis levi
 Illudit alveo: mea sequatur frigidus
 Vexilla Pontus, Colchis, & profugi Scythæ,
 Parthique, Alanique & nitescens Persidis
 Acinace manus, & propinquo decolor
 Phæbo Indus; omnis militet tellus mihi,
 Non illa iussus segnis excipiet meos.
 Vbi que norunt: ille rex pacem fovet
 Auctore Pompeio; ille victus destitit;
 Belloque cessit; quisquis & contra stetit,
 Mox cecidit hostis. Ite & omnes undique
 Accite populos, quosque domitor subdidi,
 Et queis peperci. Lætus imperia excipit
 Vterque. Nomen victor extendi piuum,

I

Quo

Quo nolui arma ; quosque non ferrum sibi
 Devinxit, illis aureas nomen sinu
 Fecit catenas. Orbis aut nostro fuit
 Subactus ense, aut cessit officiis libens.
 Vel ipse tumido qui imperat Nilo puer,
 Erratque campis agmina sororis fugans,
 Mihi, quicquid habet, id gratus acceptum refert.
 Regno parentem reddidi profugum suo,
 Hinc ille moriens mihi tueri divitem
 Mandavit aulam ; hæcque ipsa placandis vocat
 Præesse sceptris. Ibo, & adversas procul
 Arcebo turmas. prorsus haud cecidit suis,
 Quisquis alienas erigere dextra venit
 Potens ruinas ; resque componet suas,
 Firmare tennes ille qui externas potest.
 Interea eatur, qua posuit hospes dapes,
 Ditesque mensas. Fata fortunet Deus.

C H O R V S P E L V S I O R V M.

A luna, maris fluxu, fatisque, alternas fortunæ vi-
 ces describit ; atque, ab habitu athletarum in
 deterius vergente, Romanæ potentiæ casum
 argumentatur.

E Rgo stat varia sub vice mobile,
 Quicquid noctivago lumine Cynthia
 Præcingens tremulis motibus aspicit.
 Heu, nostris nimium proxima finibus
 Quem vitæ instabilis prodiga, rebus his

Cursus

Cursus ambiguos Cynthia dividit.
 Non sola undisoni murmuris æquora
 Alternis repetunt littora fluctibus ,
 Et factò resluunt agmine , nescia
 Servandi requiem . Protinus omnia
 Fato humana ruunt irreparabili .
 Nec cessare licet : prospera non morant ,
 Non adversa trahunt . Deprimit Hesperius
 Et durus tenebras trudit ad inferas ,
 Quos vix ad superos Phosphorus efferens
 Casuros tenui luce refuderat .
 Tempus fulmineo labitur impete ,
 Cælorumque vagis cursibus imperans
 Pervertit celeri turbine subditos
 Terrarum populos , regnaque præliis
 Miscens , sollicitis corda potentium
 Curarum stimulis tangit . Hic ambitu ,
 Hi luxu pereunt ; ille superbior ,
 Hic belli cupidus . desipientia
 Totum id nostra sibi fingit , & abditas
 Causas quærit iners . omnia temporis
 Cælique arbitrium perdit , & elevat .
 Certos imposuit Dædala limites
 Natura , & superum providus arbiter ,
 Quos ultra nequeunt res sine labili
 Pertransire fide . Nec mala sæpius
 Arumneque nocent , quam bona mollibus
 Corruptunt opibus fataque prospera .
 Sic crescit validis robur in artubus ,
 Et majora vigent corpora viribus ;

*At, cum summa tenent, nec datur addere
 Ultra, in deterius squallida corruunt.
 Sic procera petit sidera vertice
 Quercus, nec modico germine pullulans,
 Ad terram subito pronaque concidit.
 Sic urbs Dardanii Martia Romuli
 Postquam finitimos vicit, & undique
 Antiquam Hesperiam, atque arva Proserpinæ,
 Pœnosque & gelidam subidit Illyrin,
 Et postquam Assyriam pugnam, & Achaicam,
 Piratamque vagum, & Pontica prœlia,
 Et Parthos celeres, Betis & accolas,
 Et magnas tumido nomine Gallias
 Disjecit, populis omnibus imperans,
 Quod summum tenuit, quod nimium fuit
 Felix, ut superos culmine tangeret,
 Tandem Roma suis viribus occidit.*

ACTVS